

Proces slachtofferzorg na een terroristische aanslag

Datum	14-2-2019
Status	Living document

Colofon

Afzendgegevens

Directie Veiligheidsregio's en Crisisbeheersing

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.nctv.nl

Auteur: Nicolien Wamsteker

T 070 751 55 37

Met medewerking van

Gemeente Utrecht
Gemeente Rotterdam
Gemeente Amsterdam
Ministerie VWS
Ministerie JenV /DGSenB
Ministerie BZ Consulaire zaken
NCC
LOCC/Bevolkingszorg
LOCB
Slachtofferhulp Nederland
Schadefonds Geweldsmisdrijven
GGD-GHOR Nederland
St Arq/Impact
Politie/Familiechercheurs
Politie/LTFO
OM

Inhoudsopgave

Colofon	3
Inhoudsopgave	5
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel en doelgroep	7
2 Scenario's	8
2.1 Scenario 1. Aanslag in Nederland met Nederlandse en niet in Nederland woonachtige slachtoffers	8
2.2 Scenario 2. Aanslag buitenland met ook Nederlandse slachtoffers	8
3 Betrokken partijen Scenario 1: aanslag in Nederland	11
3.1 Coördinerende rollen	11
3.2 Betrokkenen in buitenland	15
3.3 Betrokkenen medische hulpverlening en direct bij slachtoffers betrokken instanties	16
3.4 Betrokkenen Schadeafhandeling	19
4 Processen Scenario 1: Aanslag in Nederland	22
4.1 Coördinatie algemeen	22
4.2 Informatievoorziening	23
4.3 Verwanteninformatie	24
4.4 Opvang en verzorging acute fase	24
4.5 Overzicht slachtoffers	24
4.6 Crisiscommunicatie	26
4.7 Opsporing en vervolging	26
4.8 Coördinatie acute gezondheidszorg	27
4.9 Psychosociale hulpverlening	28
4.10 Proces Schadeafhandeling	29
4.11 Nafase	30
4.12 Verantwoording	31
5 Betrokken partijen Scenario 2: aanslag in buitenland	32
5.1 Coördinerende rollen	32
5.2 Betrokkenen in buitenland	34
5.3 Betrokkenen medische hulpverlening en direct bij slachtoffers betrokken instanties	36
5.4 Schadeafhandeling	39
6 Processen Scenario 2: aanslag in buitenland	42
6.1 Coördinatie (algemeen)	42

6.2	Informatievoorziening	43
6.3	Opvang en verzorging acute fase	43
6.4	Overzicht slachtoffers	44
6.5	Crisiscommunicatie	44
6.6	Opsporing en vervolging	44
6.7	Coördinatie medische hulpverlening	45
6.8	Psychosociale hulpverlening	45
6.9	Schadeafhandeling	46
6.10	Nafase	47
6.11	Verantwoording	47
Bijlage 1: Afkortingen		48
Bijlage 2: Europese Richtlijn 2017/541		49

Bijlagen:

Lijst afkortingen
EU Richtlijn

Relevante documenten:

*Slachtofferhulpprivacyreglement 9 mei 2017

Psychosociale hulp bij rampen en crises inventarisatie rollen en taken van betrokken partijen GGD/GHOR, Impact/RIVM

*Handreiking voor slachtofferinformatie bij rampen en crises

*Handreiking afspraken tussen openbaar bestuur en ziekenhuizen over slachtofferinformatie bij rampen en crises

*Protocol maatwerk Omgang met slachtoffers van ernstige gewelds- en zedendelicten en met nabestaanden van slachtoffers van levensdelicten
Definitieve versie 1 december 2016

Gebruikte bronnen:

Schipholprocedure (Ambassadeprocedure) (2010)

NCP-L (2016)

Handleiding terrorismegevolgbestrijding

Nationaal handboek crisisbesluitvorming

COT onderzoek Indrukken en aandachtspunten (internationale) slachtoffers na terrorisme

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De recente aanslagen in de Europese Unie zijn aanleiding geweest voor het instellen van een stuurgroep 'Slachtofferzorg na een terroristische aanslag', bestaande uit directeuren JenV/DBAenV, JenV/NCTV en BZ/Consulaire Zaken. Deze stuurgroep heeft de opdracht gegeven tot het maken van een overzicht van rollen en verantwoordelijkheden in de slachtofferzorg in twee scenario's 'Aanslag in het buitenland met Nederlandse slachtoffers' en 'Aanslag in Nederland met Nederlandse en buitenlandse slachtoffers'.

Met deze procesbeschrijving wordt invulling gegeven aan deze opdracht. Het overzicht heeft ook nog een ander doel. Zo is sinds maart 2017 de EU richtlijn 2017/541 inzake terrorismebestrijding van kracht. In hoofdstuk V van deze richtlijn wordt ingegaan op de rechten van terrorismeslachtoffers.

In september 2018 dient de richtlijn door de lidstaten te zijn geïmplementeerd. Deze procesbeschrijving maakt het mogelijk om te inventariseren op welke wijze de bepalingen uit de richtlijn gegeven de Nederlandse situatie nu al zijn geïmplementeerd en waar nog lacunes zitten. Op basis van deze analyse kan vervolgens ook aan de Europese Commissie worden gerapporteerd op welke wijze de richtlijn is geïmplementeerd.

1.2 Doel en doelgroep

Het doel van deze procesbeschrijving is het inzichtelijk maken van de verschillende taken, verantwoordelijkheden en rollen van de verschillende (overheids-) organisaties die op nationaal en lokaal niveau betrokken zijn bij de opvang van slachtoffers na een terroristische aanslag. De procesbeschrijving wordt opgeleverd aan voornoemde stuurgroep 'Slachtofferzorg na een terroristische aanslag'¹, maar is ook uitdrukkelijk bedoeld om de betrokken partijen inzicht te geven in de verdeling van rollen, verantwoordelijkheden en belangrijkste processen bij de slachtofferzorg. De procesbeschrijving beschrijft, conform de opdracht, de situatie zoals die nu is. Het betreft dus een foto en nadrukkelijk geen beleidsdocument.

Begripsomschrijving slachtoffers

Het centrale begrip in deze procesbeschrijving is "slachtoffer". In de praktijk hanteren organisaties en gezagen verschillende definities en afbakeningen van de begrippen nabestaande en slachtoffers. Omdat op basis van de procesbeschrijving moet kunnen worden beoordeeld of wordt voldaan aan de vereisten die de Europese richtlijn terrorismebestrijding stelt aan slachtofferzorg wordt het slachtofferbegrip uit de

¹ "DISCLAIMER: terroristische aanslagen kennen een grote variëteit aan vorm, grootte, impact en context. De rol van de in dit document genoemde actoren is in veel gevallen sterk afhankelijk van deze variabelen. Relevant is ook dat bij incidenten zoals in dit document bedoeld in eerste instantie vooral (en alleen) de gevolgen zichtbaar zijn, en de vraag of er sprake is van een strafbaar feit pas in een later stadium beantwoord kan worden. Bovendien kan pas van een terroristisch incident gesproken worden indien zowel daad, motief als doel bekend zijn. Tot die tijd kan hooguit het 'vermoeden van terrorisme' worden uitgesproken of een incident 'als een terroristisch incident worden beschouwd'. Een gemeenschappelijke en bij alle betrokkenen bekende duiding van het incident is essentieel en de basis voor het wel of niet oppakken van rollen en processen als bedoeld in dit document."

Europese richtlijn Minimumnormen slachtofferzorg als uitgangspunt genomen. Deze richtlijn is per 1 april 2017 omgezet in het Nederlandse wetboek van Strafvordering. Uitgangspunt voor het slachtofferbegrip is de omschrijving zoals die in artikel 51a van het wetboek van strafvordering is opgenomen:

1 In deze titel wordt verstaan onder:

a. Slachtoffer:

1°. degene die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of ander nadeel heeft ondervonden. Met het slachtoffer wordt gelijkgesteld de rechtspersoon die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of ander nadeel heeft ondervonden;

2°. nabestaande: familieleden van een persoon wiens overlijden rechtstreeks veroorzaakt is door een strafbaar feit.

b. Familieleden: de echtgenoot, de geregistreerde partner dan wel een andere levensgezel van het slachtoffer, de bloedverwanten, in rechte lijn de bloedverwanten in de zijlijn tot en met de vierde graad en de personen die van het slachtoffer afhankelijk zijn;

c. Minderjarig slachtoffer: elk slachtoffer dat jonger is dan achttien jaar.

2 Scenario's

Conform de opdracht van de stuurgroep worden in dit hoofdstuk in twee scenario's rollen, verantwoordelijkheden en processen bij de slachtofferzorg na een terroristische aanslag beschreven

2.1 Scenario 1. Aanslag in Nederland met Nederlandse en niet in Nederland woonachtige slachtoffers²

In geval van een aanslag in Nederland zijn, gezien vanuit de nationaliteit, drie categorieën slachtoffers te onderscheiden:

- a) Slachtoffers met de Nederlandse nationaliteit
- b) Slachtoffers met de nationaliteit van een van de EU-lidstaten
- c) Slachtoffers met een nationaliteit van een ander land³. Deze slachtoffers worden in dit document hetzelfde behandeld als 1b

2.2 Scenario 2. Aanslag buitenland met ook Nederlandse slachtoffers

In geval van terrorisme in het buitenland, zijn aangaande de opvang van Nederlandse slachtoffers verschillende situaties van belang:

- a) Slachtoffers met de Nederlandse nationaliteit die zich tijdelijk in het buitenland bevinden waar de aanslag heeft plaatsgevonden; aanslag binnen de EU en buiten de EU (aanpak BZ verschillend)
- b) Slachtoffers met de Nederlandse nationaliteit die wonen in het buitenland waar de aanslag heeft plaatsgevonden
- c) (Nederlandse) slachtoffers die zijn teruggekeerd in Nederland

Slachtoffers krijgen opvang in het getroffen buitenland, maar ook in Nederland zelf.

² Hierbij wordt als uitgangspunt de definitie gehanteerd van het slachtoffer uit art. 51a van het Wetboek van Strafvordering zoals in paragraaf 1.2 genoemd

³ Bij dubbele nationaliteit LET OP DUBBELTELLING!

Het is essentieel dat alle betrokken overheidsinstanties zodra er sprake is van een aanslag – voor zover mogelijk - kennis hebben van de grootte, de samenstelling en bijzonderheden van de verschillende groepen slachtoffers in 1a,1b, 1c, 2a, 2b en 2c. Dit om de opvang verzorging en (medische) hulpverlening van slachtoffers zo optimaal mogelijk te kunnen uitvoeren. Scenario 2 is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van het Ministerie van BuZa. Het ministerie van BuZa heeft daarnaast een taak in de informatievoorziening richting de nabestaanden (van NL-slachtoffers) die in het buitenland verblijven. In verband met de verschillende taken in Nederland op het terrein van slachtofferzorg, publieke gezondheidszorg, communicatie en de nafase zijn de lijnen tussen het Ministerie van BuZa en het NCC kort. Voor de werkelijke slachtofferzorg, de publieke zorg en de nafase is het noodzakelijk ook persoonsgegevens aan (hulpverlenings)instanties en gemeenten te verstrekken⁴. Van belang hierbij is dat hiervoor toestemming van de slachtoffers of hun nabestaanden geregeld is⁵. Politie, slachtofferhulp en OM werken in deze samen in het kader van het protocol maatwerk⁶.

In het volgende schema is per scenario aangegeven welke actoren en processen een rol spelen, wie eerstverantwoordelijk is en wie voorts betrokken zijn bij de processen. De genoemde processen zullen in een volgend hoofdstuk nader worden beschreven.

⁴ Bevolkingszorg werkt in het kader van verwanteninformatie met het Slachtoffer informatie Systeem (SIS)

⁵ De gegevensverstrekking tussen politie en slachtofferhulp is in de wet besluit politieregister vastgelegd.

⁶ Politie, slachtofferhulp en OM werken in deze samen in het kader van het protocol maatwerk "Protocol maatwerk Omgang met slachtoffers van ernstige gewelds- en zedendelicten" en met nabestaanden van slachtoffers van levensdelicten"
Definitieve versie 1 december 2016

3 Betrokken partijen Scenario 1: aanslag in Nederland

3.1 Coördinerende rollen

Scenario	Aanslag in NL	Aanslag in NL
Actor	1a. Nederlandse slachtoffers aanslag in Nederland	1b. Buitenlandse slachtoffers In Nederland
Burgemeester gemeente x	Heeft het opperbevel in geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Degenen die aan de bestrijding van een ramp deelnemen, staan onder zijn bevel ⁷ .	Idem
VZ Veiligheidsregio	In geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, is de voorzitter van de veiligheidsregio ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de betrokken gemeenten bij uitsluiting bevoegd ⁸	Idem
Veiligheidsregio's: Coördineren hulpverlening (CoPI en ROT) en bestuurlijke aanpak (RBT)	Veiligheidsregio's stemmen af tussen verschillende actoren; politie, OM, brandweer, GHOR, Bevolkingszorg en NCC over o.a. Slachtofferopvang, Crisiscommunicatie (Media en informatie tbv slachtoffers, Informatiedeling) GHOR coördineert acute gezondheidszorg en de GGD de publieke gezondheidszorg, waaronder de	Informeert NCC over buitenlandse slachtoffers Afstemming met NCC over informatiedeling en crisiscommunicatie richting (Buitenlandse) slachtoffers Afstemmen rol Burgemeester richting Buitenlandse slachtoffers

⁷ artikel 5 wet vr

⁸ 1. In geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, ...bij uitsluiting bevoegd toepassing te geven aan: **a.** de artikelen 4 tot en met 7 van deze wet; **b.** de artikelen 172 tot en met 177 van de Gemeentewet, met uitzondering van artikel 176, derde tot en met zesde lid; **c.** de artikelen 11, 14, eerste lid, 56, eerste en vierde lid, en 62 van de Politiewet 2012; **d.** de artikelen 5 tot en met 9 van de Wet openbare manifestaties.

Proces slachtofferzorg na terroristische aanslag

Scenario	Aanslag in NL	Aanslag in NL
Actor	1a. Nederlandse slachtoffers aanslag in Nederland	1b. Buitenlandse slachtoffers In Nederland
	PSH (psychosociale hulpverlening). Bevolkingszorg ⁹ : =Publieke zorg, waaronder Opvang en verzorging niet gehospitaliseerde slachtoffers =Coördinatie registratie slachtoffers en schade =Coördinatie crisiscommunicatie =Preparatie Nafase	
Gemeenten	Coördineren nafase en voeren plan van aanpak nafase uit binnen eigen gemeente	Eventueel. via NCC afstemming ministerie van BuZa over buitenlandse slachtoffers en nabestaanden
JenV NCC-ECR (NCTV) Verzorgt de coördinatie van de interdepartementale crisisbeheersing (nationale crisisbesluitvormingsorganisatie).	Coördineert bestuurlijke besluitvorming op nationaal niveau in NL (AZ, JenV, BZ, VWS) Coördinatie informatie-uitwisseling over het incident (Interdepartementaal, en decentraal (Veiligheidsregio's, gemeenten)	Bij betrokkenheid buitenlandse staatsburgers waarschuwt het NCC onmiddellijk de Crisiscoördinator van het Ministerie BuZa/CCB en verstrekt informatie over het incident. (Beiden 24 uur per dag bereikbaar)
NCC-ECO / NKC	Het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC), indien geactiveerd, coördineert de pers- en publieksvoorlichting vanuit de rijksoverheid. Het NKC adviseert de crisis-overleggen op rijksniveau over de te volgen communicatiestrategie en de communicatieve gevolgen van (voor)genomen besluiten. Het NKC formuleert afgestemde communicatiekaders en boodschappen voor alle partners op rijksniveau. Met andere relevante partijen, waaronder de veiligheidsregio's stemt	Overweging <ul style="list-style-type: none"> • regelen vertalingen informatievoorziening via het ministerie van BuZa • open stellen website in buitenlandse taal

⁹ Basis Besluit veiligheidsregio's artikel 2. Artikel 2.1.3 f. het adviseren van het regionaal operationeel team.

Scenario	Aanslag in NL	Aanslag in NL
Actor	1a. Nederlandse slachtoffers aanslag in Nederland	1b. Buitenlandse slachtoffers In Nederland
	het NKC af over timing en inhoud van communicatie	
JenV LOCC	Maakt en deelt landelijk operationeel beeld. Coördineert (inter)nationale bijstand. Geeft operationeel advies t.b.v. bestuurlijke besluitvorming over inzet schaarse middelen / operationele crisisbeheersing.	Maakt en deelt landelijk operationeel beeld. Coördineert (inter)nationale bijstand. Geeft operationeel advies t.b.v. bestuurlijke besluitvorming over inzet schaarse middelen / operationele crisisbeheersing.
Coördinatie NCTV	Na besluit MCCB	Afstemming Ministerie BuZa over buitenlandse slachtoffers en nabestaanden
Ministerie JenV	Coördineert zonodig de nafase op rijksniveau (evt nationale herdenking/ afhandeling informatiebijeenkomsten stand van zaken/infodeling via website)	idem
OM PM	Het OM is verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van de verdachten Informeert slachtoffers van misdrijf in Nederland tijdens vervolgingsfase en strafrechtelijk proces <ul style="list-style-type: none"> • Onder gezag van het OM informeert het LTFO via de familierechercheurs de slachtoffers en nabestaanden • Het OM communiceert in geval van een ramp en/of crisis via de zaakscoördinatoren van het OM met de slachtoffers in afstemming met de familierechercheurs 	Informeert slachtoffers van misdrijf in NI tijdens vervolgingsfase van het strafrechtelijk proces
GGD	Coördineert de organisatie van de uitvoering van de psychosociale hulpverlening aan getroffen en van een aanslag. Hiertoe heeft zij een wettelijke bevorderingstaak (art. 2 Wet Publieke	

Proces slachtofferzorg na terroristische aanslag

Scenario	Aanslag in NL	Aanslag in NL
Actor	1a. Nederlandse slachtoffers aanslag in Nederland	1b. Buitenlandse slachtoffers In Nederland
	Gezondheid).	

3.2 Betrokkenen in buitenland

	Aanslag in NL	Aanslag in NL
Actor	1a Nederlandse slachtoffers in Nederland	1b. Buitenlandse slachtoffers in Nederland
Ministerie BuZa	<p><i>Aandachtspunt: in NL woonachtige buitenlandse slachtoffers? Deze vallen onder Nederlandse gemeenten</i></p> <p><i>Nazorg wordt door NL verleend.</i></p> <p>Aanspreekpunt voor buitenlandse ambassades in Den Haag voor vragen over calamiteit.</p>	<p>Waar mogelijk wordt in de gekozen werkwijze voor het informeren van ambassades aangesloten bij de ambassadeprocedure Schiphol. Deze procedure is bekend bij BuZa</p>
Victim Support Europe	nvt	<p>Slachtofferhulp Nederland neemt contact op met VSE om informatie te verstrekken over onder andere het telefoonnummer verwanteninformatie. Bij de VSE aangesloten slachtofferorganisaties verspreiden deze informatie indien het vermoeden is dat hun nationaliteiten mogelijk betrokken zijn bij de aanslag in Nederland (meer informatie zie 3.3)</p>

3.3 Betrokkenen medische hulpverlening en direct bij (dodelijke) slachtoffers betrokken instanties

	Aanslag in Nederland	
Actor	1a. Nederlandse slachtoffers	1b. buitenlandse slachtoffers In Nederland
VWS stelsel verantwoordelijk voor zorg en gezondheid	Bij nationale opschaling – met de GGD/GHOR en J&V- verantwoordelijk voor psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek.	idem
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de coördinatie van de nafase	In nafase o.a. coördineren opvang slachtoffers, psychosociale nazorg, herdenkingen, informatiebijeenkomsten, schademanagement en verantwoordelijk voor omgevingszorg (schade gebouwen en infrastructuur).	idem
GHOR De GHOR is verantwoordelijk voor de coördinatie, aansturing en regie van de medische hulpverlening in de acute fase op basis van de Wvr.	Verantwoordelijk binnen de veiligheidsregio voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening tijdens en na een ramp/crisis en voor de advisering van het bevoegd gezag. De GHOR zorgt ervoor dat alle partners in de witte keten goed zijn geïnformeerd.	Verantwoordelijk voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening tijdens en na een ramp/crisis en voor de advisering van het bevoegd gezag. De GHOR zorgt ervoor dat alle partners in de witte keten goed zijn geïnformeerd en voorbereid.
Zorginstellingen	De zorginstellingen hebben een eigen verantwoordelijkheid m.b.t. voorbereiding op het verlenen van goede zorg onder bijzondere omstandigheden, zorgcontinuïteit en vakbekwaamheid van de eigen medewerkers. De koepelorganisatie LNAZ ondersteunt de Traumaregio's in deze.	idem
GGD is verantwoordelijk voor alle publieke gezondheidszorgprocessen waaronder infectieziektenbestrijding, medische	De GGD is verantwoordelijk voor de Coördinatie van de uitvoering van psychosociale hulp na een aanslag in	De GGD is verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van de psychosociale hulp na een aanslag in Nederland en eventuele uitvoering van

	Aanslag in Nederland	
Actor	1a. Nederlandse slachtoffers	1b. buitenlandse slachtoffers In Nederland
milieukunde en gezondheidsonderzoek na rampen. In de acute fase en nafase is zij verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de PSH. Ze heeft volgens de Wet PG een bevorderingstaak (art. 2).	Nederland en eventuele uitvoering van gezondheidsonderzoek. Binnen de betreffende deeltaken van de psychosociale hulpverlening wordt samengewerkt met ketenpartners zoals de GGZ, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) en Slachtofferhulp Nederland (SHN), RIVM/cGM en St. Arq/Impact. Daarnaast vaak met huisartsen en met het Rode Kruis.	gezondheidsonderzoek. Binnen de betreffende deeltaken van de psychosociale hulpverlening wordt samengewerkt met ketenpartners zoals de GGZ, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) en Slachtofferhulp Nederland, RIVM/cGM en St Arq/Impact.
RIVM	Adviseert VWS over en ondersteunt decentrale overheden/GGD op het gebied van psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek.	Adviseert VWS over en ondersteunt decentrale overheden/GGD op het gebied van psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek.
St Arq /Impact	Biedt kennis en ondersteuning aan VWS en GGD'en in planning en uitvoering Psychosociale Hulpverlening (bijv. adviezen, opstellen/tegenlezen nazorgplannen en publieksinformatie over reacties, inhoudelijke bijdrage aan IVC (Informatie- en Voorlichtingscentrum), ondersteuning bij verwijzing via Nazorg Contact Punt.) Advies en ondersteuning Rijksoverheid/gemeenten bij organisatie herdenking	Idem, in contact met internationale partners.
Politie /LTFO Familierechercheurs OM Opvang nabestaanden	<ul style="list-style-type: none"> • In kader van strafrechtelijk onderzoek neemt het OM de dodelijke slachtoffers in beslag • Zonodig volgt strafrechtelijk onderzoek aan het lichaam door forensische opsporing (FO) • Familierechercheurs spelen rol in het informeren van nabestaanden tijdens 	<p><i>=Informeren nabestaanden in Nederland over dodelijke slachtoffers (of BZ)</i></p> <p><i>=LTFO geeft gegevens door van dodelijke buitenlandse slachtoffers aan NCC</i></p> <p>)</p> <p>LTFO informeert Slachtofferhulp Nederland (ivm nabestaanden)</p>

	Aanslag in Nederland	
Actor	1a. Nederlandse slachtoffers	1b. buitenlandse slachtoffers In Nederland
	<p>opsporingsonderzoek en/of identificatieproces.</p> <ul style="list-style-type: none"> • LTFO identificeert dodelijke slachtoffers • Onder gezag van het OM informeert LTFO als 1^e de verwanten over dodelijke slachtoffers (familierechercheurs) • LTFO geeft gegevens door van dodelijke slachtoffers -aan RBT/NCC (De getroffen gemeente of het NCC informeren de andere betrokken gemeenten. Dit is afhankelijk van het opschalingsniveau). • LTFO geeft informatie dodelijke slachtoffers ook aan SHN (ivm nabestaanden) <p><i>Aandachtspunt: privacy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het OM geeft het dodelijk lichaam vrij waarna een overlijdensakte kan worden opgemaakt • Gemeenten verklaren slachtoffers niet dood in het gemeentelijke basis administratie dan nadat er een overlijdensakte kan worden overlegd/is opgemaakt 	<p>Politie informeert buitenlandse ambassades in Den Haag over dodelijke slachtoffers</p> <p><i>Aandachtspunt: privacy (niet voor dodelijke slachtoffers)</i></p>
Slachtofferhulp Nederland	<p>Bij een aanslag in Nederland biedt Slachtofferhulp Nederland:</p> <ul style="list-style-type: none"> • acute psychosociale opvang in het kader van het GGD proces PSH • online ondersteuning van slachtoffers (o.a. webcare) • psychosociale, praktische en juridische nazorg 	<p>Slachtofferhulp Nederland is verantwoordelijk voor de psychosociale en juridische ondersteuning van buitenlandse slachtoffers in Nederland en de eventuele warme overdracht en samenwerking met andere slachtofferorganisaties in de EU bij terugkeer van deze slachtoffers naar hun land van verblijf tbv de juridische ondersteuning van slachtoffers, conform de EU richtlijnen</p>

	Aanslag in Nederland	
Actor	1a. Nederlandse slachtoffers	1b. buitenlandse slachtoffers In Nederland
	<p>(o.a. op basis van het protocol maatwerk)</p> <ul style="list-style-type: none"> • lotgenotencontact • ondersteuning getroffenen bij zelforganisatie. • Eén centrale website: online Informatie- en Verwijscentrum (IVC)¹⁰: met één-loketfunctie en online dienstencentrum. • betrokken organisaties kunnen via de website informatie delen met slachtoffers; afstemming over wijze waarop gecommuniceerd wordt met communicatieadviseurs gemeente en of NCC/ECO 	<p>minimumnormen en terrorismebestrijding.</p>
<p>Victim Support Europe Europese koepelorganisatie voor 46 slachtofferorganisaties. De VSE behartigt de belangen van slachtoffers van misdrijven streeft naar een versterking van de rechten van en ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven in Europa.</p>		<p>In crisissituaties helpt de VSE bij de coördinatie om internationale slachtoffers aan te melden bij nationale slachtofferorganisaties en bij de collectieve informatievoorziening van slachtoffers in de EU en coördineert de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen medewerkers van slachtofferorganisaties om slachtoffers grensoverschrijdend te ondersteunen bij het uitoefenen van hun rechten.</p>
<p>Huisartsen De huisarts stelt evt. het gezondheidsprobleem vast en verwijst indien nodig door naar verdere reguliere zorg</p>	<p>Huisarts fungeert als filter voordat verwezen wordt naar een medisch specialist. (Poortwachter functie in de nafase)</p>	<p>Poortwachter functie in de nafase</p>

3.4 Betrokkenen Schadeafhandeling

¹⁰ gezien de behoefte van vele organisaties aan te haken bij de centrale website is het zinvol nu al afspraken te maken met de mogelijke gebruikers over wensen en mogelijkheden van de centrale website

	Aanslag in Nederland	
Actor	1a. Nederlandse slachtoffers	1b. Buitenlandse slachtoffers in Nederland
Schadefonds Geweldsmisdrijven: <i>Een fonds voor slachtoffers van een geweldsmisdrijf dat is gepleegd in Nederland.</i>	Het Schadefonds Geweldsmisdrijven geeft aan slachtoffers met ernstig psychisch of fysiek letsel een financiële tegemoetkoming. Het Schadefonds erkent daarmee het onrecht dat hen is aangedaan en draagt bij aan herstel van vertrouwen. - Beschikbaar voor de uitvoering van een extra regeling of noodfonds.	Het Schadefonds Geweldsmisdrijven geeft aan slachtoffers met ernstig psychisch of fysiek letsel een financiële tegemoetkoming. Het Schadefonds erkent daarmee het onrecht dat hen is aangedaan en draagt bij aan herstel van vertrouwen. - Buitenlandse slachtoffers ontvangen van het SGM een vertaling van documenten.
Verbond van verzekeraars <i>Het Verbond van Verzekeraars is de belangenvereniging van schade- en levensverzekeraars in Nederland</i>	- Behartigt belangen van schadeverzekeraars. - Verzekeringsmaatschappijen vergoeden schade van slachtoffers en diens nabestaanden. Zorgverzekeraars zijn geen onderdeel van het Verbond van Verzekeraars.	- Buitenlandse slachtoffers dienen zich te beroepen op hun verzekeringspolis met hun eigen verzekeraar in land van herkomst.
Zorgverzekeraar	Kosten voor medische hulpverlening voor ingezetenen in NL worden door de zorgverzekering gedekt. Het eigen risico is van toepassing en mogelijk eigen bijdrage. - Onverzekerde slachtoffers ontvangen noodzakelijke hulp. Zorgverleners kunnen bij de minister VWS een subsidieaanvraag indienen voor gemaakte kosten. ¹¹	Zorgkosten van buitenlandse slachtoffers worden gefactureerd bij het slachtoffer of diens (buitenlandse) zorgverzekeraar. Het verrekenen van een eigen risico hangt er dan vanaf of het slachtoffer dit in de polis met de verzekeraar heeft staan. - Onverzekerde slachtoffers ontvangen noodzakelijke hulp. Zorgverleners kunnen bij de minister VWS een subsidieaanvraag indienen voor gemaakte kosten.
Stichting Salvage <i>Probeert de schade op locatie zoveel mogelijk in kaart te brengen en verdere schade te beperken</i>	- Vanuit de Veiligheidsregio schakelt Bevolkingszorg de Salvagecoördinator in. Stichting Salvage treedt op namens de brand- en schadeverzekeraars. Zij vraagt om verzekeringsgegevens van gedupeerden en verstrekt gegevens aan verzekeraar, die de schade-afhandeling in gang zet.	Vanuit de Veiligheidsregio schakelt Bevolkingszorg de Salvagecoördinator in. Stichting Salvage treedt op namens de brand- en schadeverzekeraars. Zij vraagt om verzekeringsgegevens van gedupeerden en verstrekt gegevens aan verzekeraar, die de schade afhandeling in gang zet. - Ter plaatse is de Salvagecoördinator vaak de deskundige

¹¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-10332.html>

	Aanslag in Nederland	
Actor	1a. Nederlandse slachtoffers	1b. Buitenlandse slachtoffers in Nederland
	- Ter plaatse is de Salvagecoördinator de gesprekspartner van de betrokken overheidspartijen.	gesprekspartner van de betrokken overheidspartijen. - Buitenlandse slachtoffers ontvangen ook ondersteuning van Stichting Salvage.
Bevolkingszorg/gemeente Schademanagement: Leveren overzicht van totaalschade van slachtoffers, gedupeerden en materiële schade.		
Slachtofferhulp Nederland ondersteunt slachtoffers bij het herstel van materiele en immateriële schade	Slachtofferhulp Nederland ondersteunt Nederlandse slachtoffers met het voegen van schade in het strafproces, ondersteunt bij aanvragen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven, informeert over gratis rechtshulp en verwijst naar rechtshulp bij civiele aansprakelijkheid.	Slachtofferhulp Nederland ondersteunt buitenlandse slachtoffers in Nederland met het voegen van schade in het strafproces, ondersteunt bij aanvragen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven, informeert over gratis rechtshulp en verwijst naar rechtshulp bij civiele aansprakelijkheid
JenV	Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts); in het kader van herstel en omgevingszorg kan een tegemoetkoming worden verstrekt voor materiële schade. De overheid kan het initiatief nemen tot het maken van een speciale regeling. Een voorbeeld daarvan is de Regeling ¹² tegemoetkoming financiële gevolgen in verband met functionele invaliditeit n.a.v. nieuwjaarsbrand Volendam	Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts); in het kader van herstel en omgevingszorg kan een tegemoetkoming worden verstrekt voor materiële schade. Op basis van de Regeling tegemoetkoming financiële gevolgen in verband met functionele invaliditeit n.a.v. nieuwjaarsbrand Volendam kan de overheid het initiatief nemen tot in gang zetten van deze speciale regeling.

¹² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2003-42-p15-SC38776.html>

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2004-188-p15-SC66865.html>

4 Processen Scenario 1: Aanslag in Nederland

4.1 Coördinatie algemeen

Scenario 1 Terroristische aanslag in Nederland
<ul style="list-style-type: none">• Veiligheidsregio coördineert hulpverlening politie, GHOR en Bevolkingszorg in de getroffen gemeente• Het NCC vervult de functie van interdepartementaal coördinatiecentrum en knooppunt van en voor de bestuurlijke informatievoorziening en de crisiscommunicatie.• Het NCC ondersteunt de nationale bestuurlijke besluitvorming en crisiscommunicatie.• Het Front Office van het NCC fungeert daarnaast als eerste aanspreekpunt van het Rijk (inclusief het LOCC) voor de Veiligheidsregio's.• Bij een aanslag in Nederland met buitenlandse slachtoffers is het ministerie van BuZa contactpunt voor buitenlandse autoriteiten, zoals ambassades en consulaten in Nederland.• Het Ministerie van BuZa vraagt de benodigde informatie op bij de Nederlandse betrokken crisisorganisaties.• Het Ministerie van BuZa kan in overleg met het NCC en de betrokken Veiligheidsregio('s) overgaan tot het leveren van een BuZa-liaison aan de crisisteams van de Veiligheidsregio.• In samenwerking en overleg met het NCC alerteert en informeert BZ de betreffende buitenlandse vertegenwoordigingen.• Het ministerie van BuZa fungeert als vraagbaak of doorgeefluik voor vragen van buitenlandse vertegenwoordigingen over bijvoorbeeld (het aanbod van) buitenlandse hulpinspanningen, identificatie, repatriëring en overlijdensakten.¹³

¹³ NCP Luchtvaartongevallen

4.2 Informatievoorziening

Scenario 1 Terroristische aanslag in Nederland
<ul style="list-style-type: none">• Veiligheidsregio informeert NCC over aantallen (dodelijke) slachtoffers en gewonden en eventuele bijzonderheden slachtoffers (Bijv. welke gemeenten betrokken, de leeftijden slachtoffers, geslacht, nationaliteit)• Veiligheidsregio informeert betrokken gemeenten over slachtoffers• Veiligheidsregio's/ Bevolkingszorg informeert Ministerie van BuZa over buitenlandse slachtoffers• NCC informeert betrokken departementen over aantallen en bijzonderheden slachtoffers (bv welke gemeenten betrokken evt leeftijden geslacht, nationaliteit))• Ministerie van BuZa informeert ambassades over de rechten en bijstand en ondersteuning ten behoeve van buitenlandse slachtoffers• Politie informeert Slachtofferhulp Nederland over zwaar gewonden en dodelijke slachtoffers op basis van de wet besluit politiegegevens¹⁴ en in het kader van samenwerking protocol maatwerk en wet besluit politiegegevens• NCC en betrokken Gemeenten leveren elkaar informatie over nafase ten behoeve van slachtoffers en tbv nabestaanden• Bevolkingszorg coördineert de registratie van de slachtoffers ten behoeve de nafase• Voor zover mogelijk verzamelt/bundelt Bevolkingszorg op basis van eigen input, en op basis van informatie van GHOR en Politie de informatie van alle (dodelijke)slachtoffers voor het krijgen van een overzicht en geeft het overzicht door aan de gemeente/het bestuur/NCC/SHN.• Slachtofferhulp Nederland kan na instemming van een incidentgemeente een website openen waar slachtoffers zich kunnen melden • Het instellen van een website of een ander loket vraagt daarom afstemming tussen gemeente(n) en SHN en andere betrokkenen met het oog op een eenduidige informatievoorziening en het verkrijgen een getrouw beeld van de zorgbehoefte van betrokkenen.¹⁵
<p>Informatieportaal(IVC)/één loketfunctie</p> <p>Slachtofferhulp Nederland kan een Informatie Verwijs Centrum (IVC)/één loketfunctie voor slachtoffers inrichten; een online portaal waarop alle informatie te vinden is en vanuit waar slachtoffers naar de juiste (hulpverlenings)instanties worden verwezen. Bij een groot aantal slachtoffers met de niet-Nederlandse nationaliteit wordt een Engelstalig IVC ingericht. Slachtofferhulp Nederland maakt nabestaanden en slachtoffers attent op de wijze van communiceren over het de afhandeling van de aanslag en de nafase, zo mogelijk via de IVC website</p>

¹⁴ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0023086/2017-10-01#Paragraaf4>

¹⁵ gezien de behoefte van vele organisaties aan te haken bij de centrale website is het zinvol nu al afspraken te maken met de mogelijke gebruikers over wensen en mogelijkheden van de centrale website

4.3 Verwanteninformatie

Scenario 1 Terroristische aanslag in Nederland
<ul style="list-style-type: none">• VR/Bevolkingszorg coördineert verwantencontact van de niet zelfredzame betrokkenen (optioneel kan SIS (slachtoffer informatie systematiek) worden ingeschakeld indien er sprake is van een grote behoefte aan verwanteninformatie• LTFO informeert nabestaanden in Nederland over dodelijke slachtoffers. Dit geschiedt bij strafrechtelijk onderzoek onder het gezag van het OM.• In geval van buitenlandse zoekvragen naar verwanten kunnen deze via verschillende kanalen lopen (ambassades, Min BuZa of anders) naar het NCC. NCC verzoekt de betrokken Veiligheidsregio/ Bevolkingszorg na te gaan of buitenlandse slachtoffers te traceren zijn. Indien SIS(Slachtoffer Informatie Systematiek) is ingeschakeld geschiedt dat via dit systeem, echter uitsluitend met toestemming van de opdrachtgever (gemeente/Veiligheidsregio).• Buitenlandse verwanten worden, via NCC/BZ en de consulaten/ambassade, geïnformeerd over voor slachtoffers en verwanten van belang zijnde informatie.• Verwanten van overleden slachtoffers worden rechtstreeks via de internationale politie-lijn (van LTFO naar Interpol) geïnformeerd• Slachtofferhulp Nederland zorgt dat telefoonnummers voor verwanteninformatie en andere relevante informatie wordt doorgegeven aan Victim Support Europe ten behoeve van betrokken slachtofferorganisaties

4.4 Opvang en verzorging acute fase

Scenario 1 Terroristische aanslag in Nederland
<ul style="list-style-type: none">• Veiligheidsregio/Bevolkingszorg coördineert het proces opvang en verzorging niet gehospitaliseerden• DPG (Directeur publieke gezondheid) / GHOR coördineert het proces acute gezondheidszorg en publieke gezondheidszorg• GGD coördineert –onder verantwoording van de DPG- het proces psychosociale hulpverlening met een Leider Kernteam en met de inzet van leider en medewerkers opvangteam op de opvanglocatie

4.5 Overzicht slachtoffers

Scenario 1 Terroristische aanslag in Nederland
<ul style="list-style-type: none">• Veiligheidsregio's/Gemeenten/Bevolkingszorg kunnen SIS via LOCC activeren om verwanten te informeren• Veiligheidsregio/Gemeenten/Bevolkingszorg kan op verzoek van het ROT/BT een overzicht van de slachtoffers samenstellen en maakt daarbij – voor zover beschikbaar – gebruik van de registratie van:<ul style="list-style-type: none">➤ de politie van de dodelijke slachtoffers

- de ziekenhuizen/GHOR van gehospitaliseerde slachtoffers
 - het SIS in het kader van de verwanteninformatie
 - gemeente(n) van zelfredzamen in het kader van de nafase
 - Slachtofferhulp Nederland van slachtoffers die zich daar hebben aangemeld
 - betrokken externe partijen (zorginstellingen, woningcorporaties, etc.)
- De Veiligheidsregio/Bevolkingszorg geeft het overzicht van de betrokken slachtoffers door “binnen de verschillende gemeente(n)” aan de betrokken gemeente(n) voor de nafase.
 - Partijen die registreren vragen de geregistreerde slachtoffers of persoonlijke datagegevens door de gemeente voor de nafase kunnen worden gebruikt De gemeente vraagt aan buitenlandse slachtoffers, dan wel hun nabestaanden, of hun ambassade door de Nederlandse overheid mag worden geïnformeerd

4.6 Crisiscommunicatie

Scenario 1 Terroristische aanslag in Nederland
Communicatie bij een dreiging of aanslag volgt de reguliere bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Dat betekent dat: <ul style="list-style-type: none">• Communicatie over de opsporing ligt bij het OM. Dit kan de hoofdofficier van het landelijk parket zijn of de hoofdofficier vanuit het direct betrokken arrondissement.• Communicatie over alertering en de generieke dreiging ligt bij de minister van Veiligheid en Justitie. Communicatie over de lokale dreiging ligt bij de HOvJ.• Communicatie over de situatie ter plaatse, handelingsperspectief en de feiten over de hulpverlening (crisis- en risicocommunicatie) gebeurt op basis van reguliere regionale afspraken en ligt bij VR en gemeenten.• Communicatie over de openbare orde en overall situatie in de gemeente ligt bij de burgemeester. Afhankelijk van de situatie zal de minister-president namens het kabinet de bevolking toespreken.• Het NKC formuleert afgestemde communicatiekaders en -boodschappen voor alle partners op rijksniveau.• Met andere relevante partijen stemt het NKC af over timing en inhoud van communicatie

4.7 Opsporing en vervolging

Scenario 1 Terroristische aanslag in Nederland
<ul style="list-style-type: none">• OM en politie zijn verantwoordelijk voor opsporing en vervolging• Afstemming communicatie opsporing en vervolging vindt in de driehoek plaats.• politie is verantwoordelijk voor de opsporing• In het kader van een strafrechtelijk onderzoek loopt de communicatie met slachtoffers en nabestaanden vanuit het LTFO via de familierechercheurs onder het gezag van het OM• Familierechercheurs spelen rol in het informeren van nabestaanden tijdens opsporingsonderzoek of identificatieproces.• Dit is een proces dat langer doorloopt

4.8 Coördinatie acute gezondheidszorg

Scenario 1

Terroristische aanslag in Nederland

- De directeur publieke gezondheid is verantwoordelijk voor het verzamelen van een overzicht van de slachtoffers die zijn opgevangen in ziekenhuizen.
- Veiligheidsregio/GHOR coördineert acute gezondheidszorg in de warme fase.
- Veiligheidsregio waarbinnen het incident heeft plaatsgevonden levert het NCC het slachtofferbeeld
- GHOR maakt overzicht gehospitaliseerde slachtoffers.
- UMC Utrecht kan bij een aanslag (eventueel op verzoek van de GHOR) besluiten om het Calamiteitenhospitaal te openen. Het calamiteitenhospitaal informeert de ministeries van VWS en Defensie.
- VWS wordt via NCC geïnformeerd over hoe de medische hulpverlening verloopt. In geval van knelpunten (ambulances, gebrekkige behandelcapaciteit etc.) die VWS kan oplossen, kan de GHOR via het NCC of rechtstreeks contact opnemen met de dienstdoend crisiscoördinator VWS.

4.9 Psychosociale hulpverlening¹⁶

Scenario 1 Terroristische aanslag in Nederland
<ul style="list-style-type: none">• De veiligheidsregio/GHOR schakelt de gemeente/GGD in voor de coördinatie van de psychosociale hulpverlening. De GGD heeft daarvoor afspraken met uitvoerende organisaties waaronder slachtofferhulp Nederland, GGZ en Maatschappelijk Werkorganisaties. Afhankelijk van het incident kunnen ook andere organisaties betrokken worden bijv. geestelijk verzorgers.• LTFO informeert Slachtofferhulp Nederland over dodelijke slachtoffers ten behoeve van (psychosociale) ondersteuning aan nabestaanden (daarbij wordt ook gehandeld volgens het Protocol maatwerk, set van afspraken tussen Slachtofferhulp Nederland, OM en politie)• Onder regie van de GGD wordt een Kernteam Psychosociale hulpverlening (PSH) ingesteld en (als er sprake is van een opvangsituatie) een of meerdere opvangteam(s).• Het kernteam maakt een plan van aanpak voor de collectieve psychosociale ondersteuning en zorg, onderscheidt daarbij doelgroepen / de eventuele risicogroepen en de risicofactoren.• Het kernteam kan bij het identificeren van risicogroepen en het bepalen van passende ondersteuning, ondersteund worden door een expertgroep van het RIVM en Arq. (24/7 beschikbaar!)• Het opvangteam is aanwezig op de opvanglocatie en biedt daar psychosociale ondersteuning en vormt zich een beeld van de behoeften van de getroffen. Deze informatie neemt het kernteam mee in haar beeld- en oordeelsvorming. Het kernteam draagt zorg voor de planning en coördinatie van de PSH, in de acute fase en in de overgang naar de nafase.• In principe is er een kernteam zolang er nog extra coördinatie nodig is op de ondersteuning en zorg en het nog niet in de reguliere kanalen kan worden ondergebracht. Het kernteam adviseert ook de gemeente. In het kernteam zijn meestal GGD, Slachtofferhulp Nederland, Maatschappelijk werk en GGZ vertegenwoordigd, communicatie vaak ook. De GGD levert een Leider Kernteam en voert de regie.• Iedereen die behoefte heeft aan psychosociale hulpverlening kan zelf contact opnemen met slachtofferhulp of met hun huisarts.• De gegevens van slachtoffers die zich bij de politie gemeld hebben worden, indien slachtoffers daar geen bezwaar tegen hebben, via een geautomatiseerd systeem doorgezonden aan Slachtofferhulp Nederland.• Voor buitenlandse slachtoffers geldt dezelfde PSH in zowel de acute fase alsook in de nafase.

¹⁶Psychosociale hulp bij rampen en crises inventarisatie rollen en taken van betrokken partijen GGD/GHOR, Impact/RIVM

4.10 Proces Schadeafhandeling

Scenario 1 Terroristische aanslag in Nederland
<p><u>Verzekering:</u></p> <p>Bevolkingszorg informeert en activeert Stichting Salvage. Stichting Salvage treedt op namens het Verbond van Verzekeraars. Als de schade per gedupeerde op meer dan €10 000 wordt geschat, gaat Stichting Salvage ter plaatse. Stichting Salvage noteert gegevens van gedupeerden en zorgt ervoor dat schademeldingen aan verzekeringsmaatschappijen worden doorgegeven.</p> <ul style="list-style-type: none">• Het Verbond van Verzekeraars houdt zelfstandig in de gaten of er grootschalige calamiteiten zijn en activeert hun ‘Protocol Grootschalige Incidenten’¹⁷ indien nodig.• Verzekeraars wikkelen de schademeldingen van gedupeerden via hun polissen af. Indien een calamiteit wordt gedefinieerd als ‘terrorisme’ door de adviescommissie van het Verbond van Verzekeraars, wordt de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij Terrorisme (NHT) geactiveerd. De meeste schadeverzekeringen zijn onderling herverzekerd tot een verzekerde waarde van €1 miljard per jaar. De NHT geldt niet voor zorgverzekeringen, de kosten hiervan worden volledig afgewikkeld via de zorgpolissen van verzekerden.• Zorgkosten van buitenlandse slachtoffers worden met een factuur richting het slachtoffer of diens zorgverzekeraar gestuurd. Afhankelijk van de polis van de verzekerde wordt eigen risico in rekening gebracht. Zorgverleners kunnen een subsidie krijgen indien zij een onverzekerde noodzakelijke hulp hebben verleend.¹⁸ <p><u>Strafproces of civiele aansprakelijkheid :</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Bij een strafrechtelijk proces hebben slachtoffers de mogelijkheid zich te voegen als benadeelde partij met een vordering tegen de verdachte(n). Slachtofferhulp Nederland ondersteunt slachtoffers met het opstellen en indienen van een vordering. Bij ernstige gewelds- en zedenmisdrijven, zoals terrorisme, kan SHN Nederlandse en buitenlandse slachtoffers wijzen op gratis en kosteloze bijstand van een slachtofferadvocaat. Een slachtofferadvocaat beschikt over specialistische kennis om een vordering te onderbouwen. Slachtofferhulp Nederland adviseert slachtoffers gespecialiseerde rechtshulp in de arm te nemen indien er sprake is van civiele aansprakelijkheid (bijvoorbeeld bij een aanslag op een vliegtuig of trein) <p><u>Schadefonds Geweldsmisdrijven:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Nederlandse en buitenlandse slachtoffers kunnen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming. Slachtofferhulp Nederland wijst slachtoffers op de mogelijkheid een tegemoetkoming te ontvangen via het schadefonds. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven verstrekt aan buitenlandse slachtoffers in Nederland een vertaling van documenten via een tolk of op papier.

¹⁷ <https://www.verzekeraars.nl/media/3357/protocol-grootschalige-incidenten-versie-21-juni-2016.pdf>

¹⁸ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-10332.html>

- Het Schadefonds Geweldsmisdrijven informeert Slachtofferhulp Nederland en het departement J&V-slachtofferbeleid over inkomende aanvragen. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven voorziet SHN van informatie over het aanvragen van een tegemoetkoming. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven informeert buitenlandse schadefondsen over hun voorwaarden en wijze van aanmelden.

Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts).

- We kennen in Nederland de Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts). Deze wet voorziet in een vangnetregeling vanuit de overheid waarmee gedupeerden gecompenseerd kunnen worden voor materiële schade door een ramp. Naar verwachting wordt deze compensatieregeling niet geactiveerd na een aanslag, vanwege de specifieke voorwaarden van deze wet.

NB De Rijksoverheid en de gemeente kunnen het initiatief nemen tot een speciale regeling¹⁹ voor een financiële tegemoetkoming in de personenschade voor slachtoffers van een ramp, zoals gebeurt is na de brand in Volendam en de vuurwerkontploffing in Enschede.

4.11 Nafase

Scenario 1

Terroristische aanslag in Nederland

- Bevolkingszorg stelt ten behoeve van de gemeente een eerste concept plan van aanpak op en laat deze vaststellen door het college van B&W
- Na afschaling van de crisisorganisatie in de Veiligheidsregio treedt het plan nafase van de gemeente in werking. Het is aan het college van B&W van de gemeente om na te gaan op welke wijze slachtofferzorg in de nafase wordt ingevuld. Dit betreft een bestuurlijk uitgangspunt. Slachtofferzorg in juridisch/materiële zin wordt door Slachtofferhulp NL gedaan op basis van het Protocol Maatwerk 2.0. Psychosociale hulp wordt gecoördineerd door de GGD (o.b.v. Wet Publieke Gezondheid), waarbij ook SHN is betrokken als één van de uitvoeringspartners naast GGZ en Maatschappelijk werk.
- De gemeente voert plan voor de nafase uit en coördineert o.a. psychosociale hulp in samenwerking met de GGD, schade en herstel-aspecten, stille tochten herdenkingen, communicatie, eerste hulpmiddelen(bv gsm, geld ea) informatievoorziening (nafase ook over opsporing en berechting)
- Als de nationale crisisstructuur van kracht is zal vanuit het Rijk door JenV een plan van aanpak worden opgesteld voor de nafase. Vraag hierbij is wat wordt van de rijksoverheid verwacht (besluit MCCB).
- Impact/Arq adviseert op aanvraag gemeente en/of Rijksoverheid over plan van aanpak en uitvoering van de psychologische aspecten van de Nafase, zoals over de organisatie van stille tochten/herdenkingen.

¹⁹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2003-42-p15-SC38776.html>
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2004-188-p15-SC66865.html>

- Slachtofferhulp Nederland adviseert op verzoek gemeenten en/of Rijksoverheid over het plan van aanpak en uitvoering van de psychosociale en juridische aspecten van de Nafase, zoals slachtofferzorg in het kader van het protocol maatwerk, mogelijkheden van herstel van materiele en immateriële schade van slachtoffers, de inzet van een online één-loketfunctie en online dienstencentrum schadeafhandeling.
- De GGD geeft advies over gezondheidsonderzoek na rampen (GOR). Het bevoegd gezag bepaalt uiteindelijk of het wordt uitgevoerd. Bij de uitvoering van GOR heeft de GGD een coördinerende taak.
- Afstemming tussen de lokale en nationale overheden en de overige betrokken instanties is noodzakelijk om tot eenduidige en effectieve zorg voor slachtoffers te komen.

4.12 Verantwoording

Scenario 1

Terroristische aanslag in Nederland

- Evaluaties op decentraal en rijksniveau
 - Burgemeesters leggen verantwoording af in betrokken gemeenteraden over het eigen functioneren, functioneren van VR en van de eigen gemeentelijke organisatie
- JenV coördineert parlementaire verantwoording

5 Betrokken partijen Scenario 2: aanslag in buitenland

5.1 Coördinerende rollen

Scenario	Aanslag in buitenland	Aanslag in buitenland
Actor	2a Nederlandse slachtoffers bevinden zich nog in buitenland	2b . Nederlandse slachtoffers zijn teruggekeerd in Nederland
Burgemeester gemeente x	geen	Rol burgervader
VZ Veiligheidsregio	geen	geen
Veiligheidsregio's Coördineren hulpverlening (CoPI en ROT) en bestuurlijke aanpak (RBT)		
Gemeenten		<ul style="list-style-type: none"> Ingeval er in de gemeente woonachtig slachtoffers zijn coördineren en uitvoeren nafase binnen eigen gemeente
JenV NCC-ECR (NCTV) verzorgt de coördinatie van de interdepartementale crisisbeheersing (nationale crisisbesluitvormingsorganisatie).	Zo nodig coördineren Bestuurlijke besluitvorming op nationaal niveau in NL	<ul style="list-style-type: none"> Bij aanslagen in het buitenland faciliteert en organiseert NCC de mogelijke interdepartementale besluitvorming over hulp aan betrokken Nederlandse slachtoffers Coördinatie informatie-uitwisseling over het incident richting gemeenten en Veiligheidsregio's over in hun gebied woonachtige slachtoffers
NCC-ECO / NKC	Zonodig coördineert het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC) coördineert de pers- en Publieksvoorlichting vanuit de rijksoverheid.	<ul style="list-style-type: none"> Het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC) coördineert de pers- en publieksvoorlichting vanuit de rijksoverheid.

Scenario	Aanslag in buitenland	Aanslag in buitenland
Actor	2a Nederlandse slachtoffers bevinden zich nog in buitenland	2b . Nederlandse slachtoffers zijn teruggekeerd in Nederland
		<ul style="list-style-type: none"> • Overwegen openstellen website in buitenlandse taal.
JenV LOCC	<p>Maakt en deelt zonodig landelijk operationeel beeld, neemt daarin zo mogelijk/nodig relevante informatie op voor de betrokken partners zoals de veiligheidsregio's.</p> <p>Ondersteunt eventueel repatriëring van slachtoffers uit het buitenland in geval repatriëring door BuZa wordt geïnitieerd.</p>	
Coördinatie NCTV		Na besluit MCCB evt ook project nafase (evt nationale herdenking/afhandeling informatiebijeenkomsten stand van zaken/infodeling via website)

5.2 Betrokkenen in buitenland

	Aanslag in buitenland	Aanslag in buitenland
Actor	2a. Nederlandse slachtoffers bevinden zich nog in buitenland	2b . Nederlandse slachtoffers teruggekeerd in Nederland
Min BuZa <ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie in het buitenland 	Zolang de slachtoffers in het buitenland zijn is ministerie Buza leidend en doet ook de woordvoering <ul style="list-style-type: none"> • Ministerie van Buza faciliteert en adviseert Nlse slachtoffers in het buitenland • Min BuZa geeft ondersteuning slachtoffers bij opname ziekenhuis en overlijden, betalen rekeningen, lokaal garantstaan namens de alarmcentrales, afgifte lijkpas voor internationaal vervoer en het faciliteren van het sturen van een medisch team, coördineert en faciliteert de werkzaamheden op terrein repatriëring,. • Ministerie BuZa gebruikt het permanente contactnummer +31 247247247. • Registreert slachtoffers ook tbv de nafase • <i>(Aandachtspunt: Privacy!!)</i> • Doet oproep aan slachtoffers zich te melden bij het ministerie van BuZa via social media • Heeft contact met autoriteiten getroffen land • Deelt informatie aantal (dodelijke) slachtoffers desgevraagd met NCC • Informeert slachtoffers en NCC (tbv gemeenten) over mogelijkheden nazorg in buitenland (kennis) • In geval van dodelijke slachtoffers informeert 	<ul style="list-style-type: none"> • BuZa informeert NCC tbv gemeenten en slachtoffers over nieuwe informatie nafase getroffen land • BuZa zorgt – mede via het NCC – voor het verbinden van eventuele lokale/regionale crisisorganisatie met vertegenwoordigers van betrokken landen.

	Aanslag in buitenland	Aanslag in buitenland
Actor	2a. Nederlandse slachtoffers bevinden zich nog in buitenland	2b . Nederlandse slachtoffers teruggekeerd in Nederland
	<p>BuZa indien nodig de nabestaanden (via de NL politie) en indien aan de orde het LTFO t.b.v. identificatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministerie BuZa assisteert bij repatriëring Nederlanders • Ministerie BuZa is contactpunt dodelijke slachtoffers tbv nabestaanden zolang de stoffelijke overschotten nog in het buitenland verblijven 	
LTFO	<p>Getroffen land verzoekt de inzet van het LTFO via Interpol</p> <p>LTFO informeert Ministerie BuZa indien zij door Interpol wordt ingeschakeld</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Min BuZa biedt inzet LTFO aan bij lokale autoriteiten • Zonodig identificeert LTFO dodelijke slachtoffers na terugkeer in Nederland
Reisorganisatie	<p>Regelt eventuele repatriëring</p> <p>Informeert reizigers en familieleden over de situatie. De organisatie (of samenwerkende reisorganisaties) biedt eventuele hulp ter plaatse. Zij ondersteunt overheden met het verkrijgen van informatie (passagierslijsten e.d.) en het communiceren naar slachtoffers.</p> <p>Samenwerkende reisorganisatie verzorgen beurtelings de coördinerende rol.</p> <p>(Ministerie BuZa is aanspreekpunt rijksoverheid)</p> <p>Alarmcentrale van dienst heeft een uitvoerende en coördinerende taak als alarmcentrale bij calamiteiten in het buitenland met meer dan 8 slachtoffers</p>	

5.3 Betrokkenen medische hulpverlening en direct bij slachtoffers betrokken instanties

	Aanslag in buitenland	
Actor	2a. Nederlandse slachtoffers nog in buitenland	2b . Nederlandse slachtoffers teruggekeerd in Nederland
VWS stelsel verantwoordelijk voor zorg en gezondheid		Bij nationale opschaling – met de GGD/GHOR regio('s) en J&V- verantwoordelijk voor psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek.
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren beleid en de coördinatie van de psychosociale hulpverlening en voor de kwaliteit daarvan. En verantwoordelijk voor de nafase		In nafase coördineren nazorg, waaronder psychosociale nazorg; taken belegd bij GGD'.
GHOR De GHOR is verantwoordelijk voor de coördinatie, aansturing en regie van de acute gezondheidszorg op basis van de Wvr.		
De zorginstellingen en zorgverleners zijn verantwoordelijk voor de geneeskundige hulpverlening/acute zorg		
GGD is verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de PSH. Ze heeft volgens de Wet PG een bevorderingstaak (art. 2).		De GGD is verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering (van de) psychosociale hulp na terugkeer in Nederland, na een aanslag elders .Binnen de betreffende deeltaken van de psychosociale hulpverlening wordt samengewerkt met ketenpartners zoals de GGZ, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) en Slachtofferhulp Nederland (SHN) RIVM, Arq/Impact
RIVM		Adviseert VWS over en ondersteunt decentrale overheden/GGD op het gebied van psychosociale

	Aanslag in buitenland	
Actor	2a. Nederlandse slachtoffers nog in buitenland	2b . Nederlandse slachtoffers teruggekeerd in Nederland
		hulpverlening en gezondheidsonderzoek
St Arq /Impact	<ul style="list-style-type: none"> Biedt kennis en ondersteuning aan VWS en GGD'en/gemeenten in planning en uitvoering Psychosociale Hulpverlening voorafgaand aan terugkeer in Nederland. Daarnaast heeft Arq afspraken met het RIVM over de inzet van een expertteam over psychosociale aspecten van een ramp of crisis ten behoeve van de GGD-en. 	Biedt kennis en ondersteuning aan VWS en GGD'en/gemeenten in planning en uitvoering Psychosociale Hulpverlening bij teruggekeerde slachtoffers. Daarnaast heeft Arq afspraken met het RIVM over de inzet van een expertteam over psychosociale aspecten van een ramp of crisis ten behoeve van de GGD-en.
Politie /LTFO/ Familierechercheurs Opvang nabestaanden	<ul style="list-style-type: none"> Via de Nederlandse politie informeert het ministerie van Buitenlandse Zaken de nabestaanden over dodelijke NLse slachtoffers. Familierechercheurs spelen rol in het informeren van nabestaanden tijdens opsporingsonderzoek of identificatieproces. Zonodig identificeert LTFO dodelijke slachtoffers LTFO geeft gegevens door van dodelijke slachtoffers -aan RBT/NCC (De getroffen gemeente of het NCC informeren de andere betrokken gemeenten. Dit is afhankelijk van het opschalingsniveau). LTFO geeft informatie dodelijke slachtoffers ook aan SHN (ivm nabestaanden) <p><i>Aandachtspunt: privacy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> LTFO informeert ook SHN over de dodelijke slachtoffers (ivm nazorg nabestaanden) <p><i>Aandachtspunt: privacy</i></p>
Slachtofferhulp Nederland biedt basale psychosociale, praktische en juridische ondersteuning aan slachtoffers van	Evt basale psychosociale hulp praktische en juridische ondersteuning aan familie/nabestaanden	<ul style="list-style-type: none"> online Informatie- en Verwijscentrum (IVC) opstarten met een één-loketfunctie SHN wordt door het ministerie van BuZa geïnformeerd

	Aanslag in buitenland	
Actor	2a. Nederlandse slachtoffers nog in buitenland	2b . Nederlandse slachtoffers teruggekeerd in Nederland
<p>misdrijven, verkeersongelukken en calamiteiten. Slachtofferhulp Nederland helpt slachtoffers bij het verwerken van de gebeurtenis en, waar mogelijk, herstellen dan wel verlichten van de materiële en immateriële schade.</p>	<p>Slachtofferhulp Nederland levert een IVC website met alle functionaliteiten en content.</p>	<p>over nafase bv schadeafhandeling/ herdenking)</p>
<p>Victim support Group Europese koepelorganisatie voor 46 slachtofferorganisaties. De VSE behartigt de belangen van slachtoffers van misdrijven streeft naar een versterking van de rechten van en ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven in Europa.</p>	<p>In crisissituaties helpt de VSE bij de coördinatie om internationale slachtoffers aan te melden bij nationale slachtofferorganisaties en bij de collectieve informatievoorziening van slachtoffers in de EU</p>	<p>In crisissituaties helpt de VSE bij de coördinatie om internationale slachtoffers aan te melden bij nationale slachtofferorganisaties en bij de collectieve informatievoorziening van slachtoffers in de EU</p>
<p>Huisartsen De huisarts stelt evt. het gezondheidsprobleem vast en verwijst indien nodig door naar verdere reguliere zorg</p>		<p>Stelt bij 'eigen patiënten' vast of reguliere, dan wel andersoortige zorg nodig is en wijst op mogelijkheden groepsgewijze nazorg. Poortwachterfunctie in de nafase</p>

5.4 Schadeafhandeling

	Aanslag in buitenland	
Actor	2a. Nederlandse slachtoffers nog in buitenland	2b. Nederlandse slachtoffers teruggekeerd in Nederland
Schadefonds Geweldsmisdrijven: <i>Een fonds voor slachtoffers van een geweldsmisdrijf dat is gepleegd in Nederland.</i>	- Het SGM monitort in nauwe samenwerking met Slachtofferhulp Nederland het aantal slachtoffers - Biedt hulp bij het indienen van een aanvraag bij het schadefonds in het land waar de aanslag is gepleegd aan slachtoffers en nabestaanden van Nederlandse nationaliteit (vaak loopt dit traject via Slachtofferhulp Nederland). Eventueel verstrekken van voorschotten.	- Biedt hulp bij het indienen van een aanvraag bij het schadefonds in het land waar de aanslag is gepleegd aan slachtoffers en nabestaanden van Nederlandse nationaliteit (vaak loopt dit traject via Slachtofferhulp Nederland). Eventueel verstrekken van voorschotten.
Slachtofferhulp	nvt	Slachtofferhulp Nederland biedt Nederlandse slachtoffers bij terugkeer juridische ondersteuning aan. In samenwerking met de slachtofferorganisatie van het betreffende EU land, wordt het slachtoffer ondersteund het gaat om informatie over of deelname aan het strafproces en schadeherstel via het strafproces in het betreffende EU land.
Verbond van verzekeraars <i>Het Verbond van Verzekeraars is de belangenvereniging van schade- en levensverzekeraars in Nederland</i>		Terug in Nederland dienen slachtoffers en nabestaanden contact te zoeken met hun verzekeraar over de te vergoeden kosten.
Zorgverzekeraar en/of alarmcentrale	Nederlandse slachtoffers zoeken contact met alarmcentrale (van dienst bij meer dan 8 slachtoffers) reis- of zorgverzekeraar. Afhankelijk van de dekking en polis van de verzekerde kunnen kosten worden vergoed door de reisverzekeraar. Nederlandse slachtoffers ontvangen in het	Afwikkeling van zorgkosten vindt plaats via de reis- of zorgverzekering van het slachtoffer.

	Aanslag in buitenland	
Actor	2a. Nederlandse slachtoffers nog in buitenland	2b. Nederlandse slachtoffers teruggekeerd in Nederland
	<p>buitenland zorg. Slachtoffers die tijdens een reis slachtoffer worden van een aanslag en daar schade van ondervinden of medische zorg nodig hebben kunnen aanspraak maken op de dekking van hun reisverzekering en/of zorgverzekering. Afhankelijk van de polis van de verzekerde wordt de schade verhaald op één of beide verzekeringen²⁰.</p> <p>Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor de inkoop/organiseren van zorg van voldoende niveau voor hun verzekerden (conform polisvoorwaarden). Binnen de EU + 3 landen worden de kosten ook direct geregeld met de verzekeraar, patiënt hoeft dit niet voor te schieten.</p> <p>Zij hebben contact met het Ministerie van Buza en informeren het ministerie over repatriëring, ziekenhuisopname, betalen rekeningen, lokaal garantstaan (alleen voor alarmcentrales), afgifte lijkenpas voor internationaal vervoer.</p> <p>Het ministerie faciliteert desgewenst bij sturen van een medisch team.</p>	
<p>Diverse alarmcentrales (om het jaar dienst)</p> <p>SOS-International <i>Onafhankelijke alarmcentrale. Is</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Alarmcentrales zijn 24/7 bereikbaar voor Nederlandse slachtoffers die in het buitenland hulp nodig hebben op het terrein van medische – en reishulpverlening, pech- en ongevalshulpverlening in binnen of buitenland 	<p>- Indien SOS-International hulp heeft geregeld handelen zij de financiële kant af met de verzekeraar.</p> <p>- De repatriëring wordt verzorgd tot de Nederlandse grens. Kosten voor de repatriëring worden afgewikkeld volgens de</p>

²⁰ <https://www.zorgwijzer.nl/faq/zorgkosten-in-het-buitenland>

	Aanslag in buitenland	
Actor	2a. Nederlandse slachtoffers nog in buitenland	2b. Nederlandse slachtoffers teruggekeerd in Nederland
<p><i>onderdeel van CED Group, een dienstverlenende organisatie.</i></p> <p>ANWB <i>Onafhankelijke alarmcentrale</i></p> <p>Eurocross Alarmcentrale</p> <p>Allianz Alarmcentrale</p>	<p>of personenalarmering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als er 8 of meer Nederlanders betrokken zijn bij vliegcrashes, busongelukken en andere grote ongelukken in het buitenland, dan treedt het Protocol Coördinatie Calamiteiten Nederlandse Alarmcentrales in werking. En heeft een alarmcentrale de coördinatie. • Zij kunnen namens verzekeraars optreden voor herstel van schade aan auto/motor. • Indien een alarmcentrale hulp voor personen die in het buitenland in de problemen zijn geraakt heeft geregeld doen zij dat conform zorg- en reispolissen. • Ook handelen zij de financiële kant af met de verzekeraar. 	<p>reisverzekering van het slachtoffer.</p>
NCTV JenV	De Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts) heeft hier geen rol	De Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts) heeft hier geen rol

6 Processen Scenario 2: aanslag in buitenland

6.1 Coördinatie (algemeen)

Scenario 2 Terroristische aanslag in EU land/buitenland
<ul style="list-style-type: none">• In geval van een aanslag in het buitenland waarbij (mogelijk) een (groot) aantal Nederlanders is betrokken wordt zo nodig besloten tot departementale opschaling.• De BuZa-crisisrespons ter plaatse wordt uitgevoerd door de Nederlandse vertegenwoordiging in het betreffende land, indien nodig versterkt met een Snel Consulair Ondersteunend Team (SCOT). Op verzoek van de buitenlandse autoriteiten kunnen de ministeries van BuZa en Defensie en de NP taken uitvoeren. Het ministerie van BuZa adviseert over de internationaal-politieke context en over de omstandigheden en gebruiken in het land waar het ongeval heeft plaatsgevonden.• Het ministerie van BuZa heeft bij luchtvaartongevallen in het buitenland de taak om de nationaliteit en de namen te verifiëren van betrokken Nederlanders en om deze naamgegevens te koppelen aan verwanten.• De autoriteiten van het land waarin de aanslag heeft plaatsgevonden zijn verantwoordelijk voor (forensische) identificatie van slachtoffers. Het ministerie van BuZa kan het betreffende land Nederlandse assistentie aanbieden. BuZa coördineert in deze gevallen dit Nederlandse assistentieaanbod. Interpol kan LTFO om assistentie verzoeken bij het identificatieproces. In dat geval informeert de LTFO Min BuZa over hun inzet. De besluitvorming hierover ligt altijd bij J&V. In geval van identificatie slachtoffers van in buitenland betrokken Nederlandse militairen kan Defensie LTFO verzoeken te assisteren.• Als een aanslag in het buitenland plaatsvindt en het LTFO niet ter plaatse gaat om assistentie te verlenen, coördineert het LTFO wel de verzameling van gegevens van vermisten (in Nederland verblijvende-woonachtige slachtoffers) ten behoeve van het identificatieproces. Ook hierover wordt min BuZa geïnformeerd.• Het ministerie van BuZa is 24/7 voor verwanten bereikbaar via nummer +31 247-247-247 van het '24/7 Contact Center'. BuZa dan wel familierechercheurs van de NP, communiceren met directe nabestaanden in Nederland.• Het ministerie van BuZa is verantwoordelijk voor de externe communicatie en informatievoorziening bij een aanslag in het buitenland. Bij opschaling van de nationale crisisstructuur gebeurt dit met andere betrokken partijen, afgestemd in het NKC.• Indien nodig ondersteunt het ministerie van BuZa repatriëring van Nederlandse slachtoffers zonodig met ondersteuning van NCC en LOCC. Repatriëring is primair een zaak van betrokkene(n) met de alarmcentrale, die de repatriëring organiseert. De ondersteuning bestaat bijvoorbeeld uit bemiddeling en de afgifte van laissez-passers.• BuZa is voor het Rijk aanspreekpunt voor zaken die spelen in het buitenland. BuZa coördineert processen (zoals communicatie/registratie/informatie) richting slachtoffers in het buitenland

Scenario 2 Terroristische aanslag in EU land/buitenland
<ul style="list-style-type: none">• Als Nederlandse slachtoffers van misdrijven in het buitenland aangeven daar geen bezwaar bij te hebben, stuurt Min Buza de contactgegevens van deze slachtoffers door naar Slachtofferhulp Nederland voor psychosociale, praktische en juridische ondersteuning. SHN zal dit op haar beurt afstemmen met de GGD organisatie.• Het NCC vervult de functie van interdepartementaal coördinatiecentrum en knooppunt van en voor de bestuurlijke informatievoorziening en de crisiscommunicatie. Het NCC ondersteunt de nationale bestuurlijke besluitvorming en crisiscommunicatie.• Het NCC coördineert de informatie-uitwisseling in Nederland inclusief de informatie van BuZa rond de opvang van Nederlandse slachtoffers richting de betrokken gemeenten veiligheidsregio's CdK's en richting Rijkspartners (VWS, JenV (NCTV/DGS&B), BuZa, AZ,)

6.2 Informatievoorziening

Scenario 2 Terroristische aanslag in EU land/buitenland
<ul style="list-style-type: none">• Min BuZa laat zich door het getroffen land informeren over opvang slachtoffers• BuZa geeft informatie aan Nederlandse slachtoffers over rechten beschikbare bijstand en ondersteuning in het getroffen land• BuZa informeert –zodra bekend - het Nationaal CrisisCentrum (NCC) over aantallen Nederlandse slachtoffers, samenstelling en andere bijzonderheden;• BuZa en/of Interpol informeert familierechercheurs over geverifieerde dodelijke en zwaargewonde slachtoffers• Lokale Politie informeert verwanten over zwaargewonden• LTFO informeert nabestaanden over dodelijke slachtoffers• Het NCC informeert betrokken gemeenten over geverifieerde slachtoffers in de gemeente• In geval van dodelijke slachtoffers worden verwanten rechtstreeks via de politielijn (via Interpol naar LTFO) geïnformeerd.

6.3 Opvang en verzorging acute fase

Scenario 2 Terroristische aanslag in EU land/buitenland
<ul style="list-style-type: none">• Slachtoffers worden in eerste instantie in het getroffen land behandeld.• Buitenlandse Zaken neemt contact op met gehospitaliseerde slachtoffers (zie nadere uitwerking 5.1)• Zolang de slachtoffers in het buitenland zijn is ministerie BuZa leidend en doet ook de woordvoering• Ministerie van BuZa faciliteert en adviseert Nlse slachtoffers in het buitenland• Min BuZa geeft ondersteuning slachtoffers bij opname ziekenhuis, betalen rekeningen, lokaal garantstaan namens de alarmcentrale, afgifte lijkenpas voor internationaal vervoer en het faciliteren van het sturen van een medisch team, coördineert de werkzaamheden op terrein repatriëring.

- en heeft hiervoor contact met alarmcentrales.

6.4 Overzicht slachtoffers

Scenario 2

Terroristische aanslag in EU land/buitenland

- Min BuZa levert desgevraagd een overzicht van Nederlandse slachtoffers in het buitenland, ten behoeve van NCC/ICCB/MCCB.
- Min BuZa doet via social media oproep aan Nederlandse slachtoffers om zich te melden bij het ministerie.
- SHN overlegt in samenspraak met het NCC over het opzetten van een IVC-website om nog niet geregistreerde Nederlandse slachtoffers in de gelegenheid te stellen, om zich via de IVC-website alsnog te melden.
- *NB: Min BuZa verzoekt de geregistreerde slachtoffers of persoonlijke datagegevens ook voor de nafase kunnen worden gebruikt in eigen land*

6.5 Crisiscommunicatie

Scenario 2

Terroristische aanslag in EU land/buitenland

- BuZa verzorgt communicatie richting Nederlandse slachtoffers in het buitenland over aanpak/ hulp/ondersteuning uit getroffen land
- BuZa verzorgt de mediavoorklichting tot moment dat men in Nederland arriveert;
- Het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC), wanneer geactiveerd, coördineert de pers- en publieksvoorklichting vanuit de rijksoverheid.

6.6 Opsporing en vervolging

Scenario 2

Terroristische aanslag in EU land/buitenland

- In het getroffen land wordt de opsporing en vervolging gestart.
- BuZa verstrekt info over opsporing en vervolging in het getroffen land aan Slachtofferhulp Nederland, zodat SHN dit kan doorgeven aan slachtoffers en nabestaanden.

6.7 Coördinatie medische hulpverlening

Scenario 2 Terroristische aanslag in EU land/buitenland
<ul style="list-style-type: none">• Na alarmering over een op handen zijnde repatriëring levert BZ zo snel mogelijk informatie over het te verwachten aantal gewonden dat naar Nederland gerepatriëerd wordt. Indien mogelijk inclusief informatie over de aard van de verwondingen• Bij een aanslag in het buitenland kan VWS voor gewonde burgers en Defensie voor gewonde militairen besluiten het calamiteitenhospitaal in Utrecht te openen• In geval van een groot ongeval in het buitenland zijn de buitenlandse autoriteiten verantwoordelijk voor de geneeskundige hulpverlening. De alarmcentrale kan in overleg met de betrokkenen besluiten tot repatriëren en is dan verantwoordelijk voor transport en het regelen van opvang van de (dodelijke) slachtoffers (o.a. begrafenisondernemer, mortuarium Schiphol) in Nederland• Als de Nederlandse nationale overheid de coördinatie op zich neemt van de repatriëring en opvang van gewonde Nederlandse slachtoffers zijn BZ en JenV daarvoor verantwoordelijk. De alarmcentrale regelt in samenwerking met de ambassade de repatriëring naar Nederland, het NCC regelt de bestuurlijk en politieke aspecten en het LOCC coördineert de ontvangst in Nederland.

6.8 Psychosociale hulpverlening

Scenario 2 Terroristische aanslag in EU land/buitenland
<ul style="list-style-type: none">• Als de Nederlandse nationale overheid de coördinatie van repatriëring en opvang op zich neemt, zijn de ministeries van JenV en VWS gezamenlijk verantwoordelijk voor de organisatie van de psychosociale hulpverlening in brede zin. Zij laten zich daarover adviseren door het RIVM en Arq.• Eventueel kan ook een Veiligheidsregio de coördinatie op zich nemen als (bijna) alle slachtoffers uit dezelfde regio komen. In dat geval coördineert de gemeente/GGD de psychosociale hulpverlening, eventueel in samenwerking met uitvoerende organisaties slachtofferhulp of maatschappelijk werk. Het Kernteam PSH onder regie van de GGD maakt dan een plan van aanpak voor de nazorg als het een groep getroffen (en kringen daaromheen) betreft.• Buitenlandse Zaken informeert via ambassades/consulaten slachtoffers binnen de EU over de rol van Slachtofferhulp Nederland bij de ondersteuning.• Iedereen die behoefte heeft aan psychosociale hulpverlening kan zelf contact opnemen met slachtofferhulp of met hun huisarts.

6.9 Schadeafhandeling

<p>Scenario 2 Terroristische aanslag in EU land/buitenland</p>
<p><u>Alarmcentrale:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Slachtoffers melden zich bij de alarmcentrale van hun verzekering, of via een andere onafhankelijke alarmcentrale. Een onafhankelijke alarmcentrale neemt gegevens op van het slachtoffer en zoekt al contact met diens verzekeraar. Indien een slachtoffer direct contact zoekt met haar verzekeraar, vraagt de verzekeraar om contactgegevens.• Als er meer dan 8 Nederlandse slachtoffers zijn bij een calamiteit in het buitenland, wordt het Protocol Coördinatie Calamiteiten Nederlandse Alarmcentrales geactiveerd.• Indien nodig regelt SOS-International volgens de polis van de verzekerde repatriëring naar Nederland. <p><u>Verzekering:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Slachtoffers die tijdens een reis slachtoffer worden van een aanslag en daar schade van ondervinden kunnen aanspraak maken op de dekking van hun reisverzekering. Als er zorgkosten worden gemaakt kunnen ze ook hun zorgverzekeraar aanspreken. Afhankelijk van de polis van de verzekerde wordt de schade verhaald op één of beide verzekeringen²¹. Niet verzekerde kosten worden in rekening gebracht bij het slachtoffer. <p><u>Schadefonds Geweldsmisdrijven:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Bij slachtofferschap van een aanslag binnen/buiten de EU zijn slachtoffers afhankelijk van de aanwezigheid van een schadefonds en de geldende regels in het land waar ze slachtoffer zijn geworden. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven verleent geen tegemoetkoming voor schade die is ontstaan bij een aanslag in het buitenland.• Het Schadefonds Geweldsmisdrijven en SHN zullen slachtoffers helpen met een aanvraag voor een tegemoetkoming bij een schadefonds in een ander EU-land. Deze ondersteuning is kosteloos voor het slachtoffer.• Het Schadefonds Geweldsmisdrijven informeert SHN en het departement J&V-slachtofferbeleid over inkomende hulpaanvragen. <p><u>Strafproces tegen de dader:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Afhankelijk van de regelgeving in het land waarin het slachtoffer schade heeft geleden, kan men mogelijk via een rechtszaak bij de verdachte een schadevergoeding claimen voor geleden schade. Slachtofferhulp Nederland begeleidt slachtoffers in dit proces.

²¹ <https://www.zorgwijzer.nl/faq/zorgkosten-in-het-buitenland>

6.10 Nafase

Scenario 2
Terroristische aanslag in EU land/buitenland
<ul style="list-style-type: none">• Ministerie van BuZa stelt nieuwe beschikbare informatie over verrekening kosten, schadeherstel, opsporing en vervolging, ter beschikking aan SHN etc. t.b.v. de slachtoffers• Ministerie JenV is verantwoordelijk voor de nafase op rijksniveau• De gemeenten organiseren, op basis van de behoefte van de slachtoffers, de nafase voor de eigen inwoners. Als hiervoor een integrale aanpak vereist is (bijvoorbeeld vanwege veel slachtoffers in een gemeente) dan is een goede informatievoorziening tbv de betrokkenen een vereiste.

6.11 Verantwoording

Scenario 2
Terroristische aanslag in EU land/buitenland
<ul style="list-style-type: none">• Parlementair; coördinatie BuZa ism NCTV vanaf terugkeer slachtoffers in Nederland• JenV coördineert parlementaire verantwoording over afhandeling in Nederland

Bijlage 1:

Afkortingen

Afkorting	Uitwerking
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
ANWB	Algemene Nederlandse Wielrijders Bond
AZ	Ministerie van Algemene Zaken
BenW	College van burgemeester en wethouders
BuZa	Ministerie van Buitenlandse Zaken
BuZa/DKP	Ministerie van Buitenlandse Zaken/Directie Kabinet en Protocol
BZ	Bevolkingszorg
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CdK's	Commissaris(sen) van de Koning
CoPI	Commando Plaats Incident
COT	COT, Instituut voor Veiligheids- en crisismanagement
EDP	Electronic Data Processing
EP	Europees Parlement
EU	Europese Unie
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GOR	Gezondheidsonderzoek na rampen
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure
HOvJ	Hoofdofficier van Justitie
ICCB	Interdepartementale commissie Crisisbesluitvorming
IVC	Informatie- en Verwijscentrum
JenV	Ministerie van Justitie en Veiligheid
JenV/DGSenB/SB	Ministerie van Justitie en Veiligheid, Directoraat Generaal Straffen en Beschermen, portefeuille Slachtofferbeleid
LCMS	Landelijk Crisis Management Systeem
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
LTFO	Landelijk Team Forensische Opsporing
MCCB	Ministeriële Commissie Crisisbeheersing
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NCC/ECO	Nationaal Crisiscentrum / Eenheid Communicatie
NCC/ECR	Nationaal Crisiscentrum / Eenheid Crisiscommunicatie
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NKC	Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie
NL	Nederland
NP	Nationale Politie
OM	Openbaar Ministerie
PSH	Psychosociale Hulpverlening
RBT	Regionaal Beleidsteam
RIVM/cGM	Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu/ centrum voor Gezondheid en Milieu
ROT	Regionaal Operationeel Team
SCOT	Snel Consulaire Ondersteunend Team
SGBO	Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden
SGM	Schadefonds Geweldsmisdrijven
SHN	Slachtofferhulp Nederland
SIS	Slachtoffer Informatie Systematiek
VR	Veiligheidsregio
VSE	Victim Support Europe
VWS	Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
VZ	Voorzitter
Wts	Wet tegemoetkoming schade bij rampen
Wvr	Wet Veiligheidsregio's
WvSv	Wetboek van Strafvordering

Bijlage 2: Europese Richtlijn 2017/541

EU Richtlijn 2017/541 van het EP en de Raad ten aanzien van

TITEL V

BEPALINGEN INZAKE DE BESCHERMING EN ONDERSTEUNING VAN TERRORISMESLACHTOFFERS EN HUN RECHTEN

Artikel 24

Bijstand en steun aan terrorismeslachtoffers

1. De lidstaten zorgen ervoor dat, in ieder geval ten aanzien van misdrijven die op het grondgebied van de lidstaat zijn gepleegd, een aangifte of klacht van het slachtoffer van terrorisme of een ander slachtoffer ten aanzien van de onder deze richtlijn vallende misdrijven geen noodzakelijke voorwaarde is voor het instellen van een onderzoek naar of een vervolging van die misdrijven.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat diensten voor slachtofferhulp die voorzien in de specifieke behoeften van terrorismeslachtoffers, beschikbaar zijn overeenkomstig Richtlijn 2012/29/EU en dat deze diensten onmiddellijk na een terroristische aanslag en zolang dat noodzakelijk is ter beschikking staan van deze slachtoffers. Deze diensten worden verleend naast of als geïntegreerd deel van de algemene diensten voor slachtofferhulp, die een beroep kunnen doen op bestaande instanties die gespecialiseerde ondersteuning verstrekken.
3. De diensten voor slachtofferhulp zijn in staat terrorismeslachtoffers bijstand en ondersteuning te verlenen naargelang van hun specifieke behoeften. De diensten zijn vertrouwelijk, kosteloos en eenvoudig toegankelijk voor alle terrorismeslachtoffers. Het betreft met name:
 - a) emotionele en psychologische ondersteuning, zoals traumazorg en -counseling;
 - b) de verstrekking van advies en informatie over alle relevante juridische, praktische of financiële aangelegenheden, met inbegrip van het vergemakkelijken van de uitoefening van het recht op informatie van terrorismeslachtoffers, als bedoeld in artikel 26;
 - c) hulp bij eisen tot schadeloosstelling van terrorismeslachtoffers, die kunnen worden ingediend krachtens het nationale recht van de betrokken lidstaat.
4. De lidstaten zorgen ervoor dat er mechanismen of protocollen voorhanden zijn die het mogelijk maken hulpdiensten voor terrorismeslachtoffers in te schakelen binnen hun nationale structuren voor noodhulpverlening. Dergelijke mechanismen of protocollen beogen de coördinatie van de betrokken autoriteiten, agentschappen en lichamen zodat ze in staat zijn volledig in te spelen op de behoeften van de slachtoffers en hun familieleden onmiddellijk na een terroristische aanslag en zolang dat noodzakelijk is, met inbegrip van adequate middelen ter vergemakkelijking van de identificatie van en de communicatie met de slachtoffers en hun families.
5. De lidstaten zorgen ervoor dat, onmiddellijk na een terroristische aanslag en zolang dat noodzakelijk is, adequate medische behandeling wordt verstrekt aan terrorismeslachtoffers. De lidstaten behouden het recht om de verlening van medische zorg aan terrorismeslachtoffers te organiseren in overeenstemming met hun nationale gezondheidszorgstelsels.
6. De lidstaten zorgen ervoor dat wanneer terrorismeslachtoffers partij zijn in een strafproces, zij toegang hebben tot rechtsbijstand conform artikel 13 van Richtlijn 2012/29/EU. De lidstaten **zorgen** ervoor dat de ernst en de omstandigheden van het strafbaar feit worden meegewogen in de voorwaarden en de procedurevoorschriften op grond waarvan terrorismeslachtoffers toegang hebben tot rechtsbijstand in overeenstemming met het nationale recht.
7. Deze richtlijn is van toepassing naast en onverminderd de in Richtlijn 2012/29/EU bedoelde maatregelen.

Artikel 25

Bescherming van terrorismeslachtoffers

De lidstaten zorgen voor maatregelen ter bescherming van terrorismeslachtoffers en hun familieleden, zulks overeenkomstig Richtlijn 2012/29/EU. Om te bepalen of en in hoeverre tijdens de strafprocedure beschermingsmaatregelen voor terrorismeslachtoffers moeten worden getroffen, wordt vooral gekeken naar het risico van intimidatie en vergelding en de noodzaak van bescherming van hun waardigheid en fysieke integriteit, ook bij ondervraging en verhoor als getuige

Artikel 26

Rechten van terrorismeslachtoffers die ingezetenen zijn van een andere lidstaat

1. De lidstaten zorgen ervoor dat terrorismeslachtoffers die ingezetenen zijn van een andere lidstaat dan de lidstaat waar het terroristische misdrijf is gepleegd, toegang hebben tot informatie over hun rechten en over de beschikbare diensten voor slachtofferhulp en schadevergoedingsregelingen in de lidstaat waar het terroristische misdrijf is gepleegd. In dit verband nemen de betrokken lidstaten passende maatregelen om de samenwerking tussen hun bevoegde autoriteiten of instanties die gespecialiseerde ondersteuning verstrekken, te vergemakkelijken opdat de terrorismeslachtoffers daadwerkelijk toegang tot deze informatie hebben.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat alle terrorismeslachtoffers toegang hebben tot de in artikel 24, lid 3, onder a) en b), bedoelde diensten voor bijstand en slachtofferhulp op het grondgebied van de lidstaat waar zij verblijven, ook als het terroristische misdrijf in een andere lidstaat is gepleegd.